

Streszczenie

Rozprawa doktorska poświęcona została zbadaniu wpływu ram prawnych restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w Unii Europejskiej na dyscyplinę rynkową w sektorze bankowym. W tym celu szczegółowej analizie poddany został zbiór przepisów obejmujący przede wszystkim dyrektywę 2014/59 oraz rozporządzenie 806/2014, a także akty wykonawcze i delegowane na ich podstawie wydane przez Komisję. Zgodnie z hipotezą postawioną na wstępie, tak określone ramy prawne tworzą warunki dla skuteczności dyscypliny rynkowej w sektorze bankowym w UE. W celu weryfikacji tej hipotezy rozważania w niniejszej rozprawie zostały podzielone na cztery rozdziały.

Rozdział pierwszy analizował ekonomiczny i historyczny kontekstu przyjęcia przepisów regulujących restrukturyzację i uporządkowaną likwidację w Unii Europejskiej. W pierwszej części tego rozdziału omówiono podstawowe pojęcia („regulacja”, „bank”) oraz przedstawiono uzasadnienie konieczności regulacji działalności bankowej. Miało to służyć wykazaniu, że przepisy dotyczące restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji stanowią nieodłączny element zbioru regulacji bankowych zmierzających do zapewnienia efektywności rynku finansowego. W drugiej części tego rozdziału przedstawiona została ewolucja przepisów regulujących działalność bankową w prawie Unii Europejskiej. Jak zostało wskazane, przyjęcie BRRD i SRMR stanowiło naturalną konsekwencję tego procesu.

Rozdział drugi poświęcony został szczegółowemu omówieniu pojęcia „dyscypliny rynkowej”. W tym celu bazowano głównie na dorobku nauk ekonomicznych. Pozwolił on nie tylko na dokonanie charakterystyki dyscypliny rynkowej, ale również na sformułowanie warunków jej skuteczności oraz wyjaśnienie związków pomiędzy tym zjawiskiem a przepisami prawa. W rozdziale tym zbadano, jak poszczególne warunki kształtowały się pod wpływem rozwiązań prawnych oraz działań organów publicznych przed i po wybuchu globalnego kryzysu finansowego z lat 2007-2008.

W rozdziale trzecim przeprowadzono szczegółową analizę ram prawnych restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w Unii Europejskiej. Wykazano tam, że dla utworzenia warunków skuteczności dyscypliny rynkowej kluczowe są nie tylko przepisy regulujące samą procedurę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, ale również te odnoszące się m.in. do planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji.

Rozdział czwarty poświęcony został zbadaniu potencjalnych wyjątków i wyłączeń istniejących na gruncie BRRD, SRMR i pozostałych omawianych aktów prawa UE oraz ich wpływu na oczekiwania inwestorów co do konsekwencji upadłości banku. Analizy wykazały, że z perspektywy dyscypliny rynkowej problematyczne są nie tylko te regulacje, które bezpośrednio pozwalają zastosować pomoc publiczną lub wyłączyć część zobowiązań spod instrumentu *bail-in*, ale również te, które zwiększają prawdopodobieństwo zastosowania takich rozwiązań przez odpowiednie organy.

Całość wyводу doprowadziła do wniosków zaprezentowanych w zakończeniu rozprawy. Hipoteza została pozytywnie zweryfikowana tylko częściowo, niemniej przeprowadzone badania pozwoliły lepiej zrozumieć związki pomiędzy ramami prawnymi restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji a dyscypliną rynkową.